

1. Тема: Основи племінної роботи в кролівництві

План

1. Чистопородне розведення.

2. Виробничий і племінний облік. Мічення кролів.

1. Чистопородне розведення

Метод розведення - це система підбору тварин для спаровування з урахуванням породної чи лінійної належності. На кролефермах залежно від спеціалізації та напрямку племінної роботи застосовують *чистопородне розведення або схрещування*.

Чистопородне розведення має за мету зберегти, поліпшити й удосконалити в певному напрямі цінні й високопродуктивні стада або породи, які не потребують докорінного поліпшення. Для цього спаровуються кролі, що належать до однієї породи.

Чистопородне розведення є основним методом розведення у племінних заводах. Перевагами є те, що одержують однорідне, типове потомство, що особливо важливо при виробництві шкуркової і пухової продукції; зменшується кількість ознак відбору; спрощується ремонт стада.

Найвищою формою племінної роботи за чистопородного розведення кролів є їх розведення за *лініями і родинами*.

Лінія - це достатньо чисельна група високопродуктивних тварин однієї породи, які походять від видатного родоначальника і схожі з ним за комплексом властивих даній лінії ознак. Якщо видатним предком і родоначальником групи є кролематка, то таку групу називають **родиною**.

2. Виробничий і племінний облік. Мічення кролів

Основною формою первинного виробничо-зоотехнічного обліку на кролефермах є трафаретка самця основного стада (форма № 6-крол.), кролематки основного стада (форма № 7-крол.), молодняку (форма № 8-крол.). Трафаретки виготовляють з пластика (фанери, картону) розміром 18 x 20 см і прикріплюють до передньої стінки клітки. На кожний виробничий сезон трафаретку поновлюють, починаючи з першого окролу. **Трафаретки** - це форми призначені для накопичення інформації про виробниче використання самця або самки. Заповнюють трафаретки кролівники або бригадир відразу після здійснення тієї чи іншої операції.

Трафаретки молодняку заводять на всіх кроленят у племінних кролефермах, а у товарних фермах - лише на ремонтний молодняк, одержаний від кролематок племінного ядра. На кроленят, призначених для вирощування на м'ясо або шкурку, трафаретки не заводять.

До форм **виробничого обліку** відносяться акт реєстрації приплоду, акт про відсаження молодняку, акт переведення тварин у старшу або іншу групу, акт вибуття кролів, акт загибелі, акт забою, щоденник руху поголів'я дорослих

кролів і молодняку по бригадах і по фермі, відомість витрати кормів. Виробничо-зоотехнічний облік ведеться на всіх кролефермах для всіх виробничих груп кролепоголів'я.

На племінних кролефермах обов'язковим є **племінний облік**. Племінний облік узгоджується з бухгалтерським обліком і складається з таких елементів: зважування, нумерація, запис інформацій про тварину у відповідні форми племінного обліку.

Форми племінного обліку заповнюються чітко і розбірливо. Не допускається зафарбовування, підтирання даних. Примітки не допускаються.

Форми племінного обліку ведуть зоотехніки-селекціонери, зоотехніки, бригадири, а за їх своєчасне і правильне заповнення несуть відповідальність головні зоотехніки, власник, незалежно від форм власності й підпорядкованості.

Племінний облік у кролівництві ведуть за такими формами:

- Форма № 1-крол. "Картка самця основного стада";
- Форма № 2-крол. "Картка кролематки основного стада";
- Форма № 3-крол. "Відомість поголів'я основного стада кролів на 200_рік";
- Форма № 4-крол. "Виробничий журнал на 200_рік";
- Форма № 5-крол. "Відомість оцінки самців за якістю потомства на 200_рік";
- Форма № 9-крол. "Журнал бонітування кролів за 200_рік";
- Форма № 10-крол. "Журнал підбору пар кролів на 200_рік";
- Форма № 11-крол. "Журнал нумерації і бонітування племінного молодняку кролів".

Картки самця і кролематки основного стада - це основні документи індивідуального обліку від народження до кінця використання, призначенні для накопичення усіх відомостей, що характеризують індивідуальні і племінні якості, її родовід, лінійну належність та використання.

Мічення кролів. Основою організації точного індивідуального обліку є **мічення кролів**, тобто присвоєння кожній тварині індивідуального номера і нанесення його на її тіло. Найнадійнішим способом мічення кролів є *татуювання*. Для цього до початку татуювання готують спеціальні щипці з набором голчатих цифр, туш, спирт, гліцерин, ватні тампони і гумові рукавички.

Перед проколюванням вухо протирають ватним тампоном, змоченим спиртом. Пробивають вухо між його серединою і кінцем, ближче до зовнішнього краю, де найменше кровоносних судин.

Після втирання туші або сажі (сметаноподібна суміш сажі, спирту і гліцерину у співвідношенні 1:1) утворюється чіткий номер.

На *правому вусі* ставлять порядковий номер кроленяти (починаючи щороку з одиниці), а на *лівому* - номер, перша цифра якого означає місяць, друга - остання цифра року народження, третя - номер бригади або відділення. Як правило, мітять кроленят перед їх відсадженням або під час нього.

Однак, татуювання, суміщене з відсадженням кроленят, є для них сильним стресом, який негативно впливає на приріст живої маси, який не лише припиняється, але й знижується. Щоб цього уникнути кроленят за 2 дні до татуювання і упродовж 5 днів після нього дають з водою антистресові препарати.

На племінних кролефермах мітять усіх кроленят, а на товарних - лише від самок племінного ядра. Обидва номери кожного кроленяти записують у "Журнал нумерації і бонітування племінного молодняку кролів" (форма № 11-крол.): спочатку правий, а потім лівий.

Мічення кролів на фермах забезпечує організацію точного індивідуального обліку їх продуктивних і племінних якостей, дає можливість проводити оцінку.